

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE**POLSKIEGO TOWARZYSTWA OCHRONY PTAKÓW**
z siedzibą w Białowieży ul. Mostowa 25

za 2017 rok

Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 roku, w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (DZ. U. 01.50.529).

1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (zwane dalej PTOB) z siedzibą w Białowieży, ul. Mostowa 25, zostało zarejestrowane w Rejestrze Stowarzyszeń, Sądu Rejonowego w Białymstoku XII Wydziału Gospodarczego KRS pod numerem 0000082995.

REGON 050040006

NIP 543-11-81-345

Wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 roku:

Zarząd PTOB:	Imię i nazwisko
Prezes	Jarosław Chyra
Wiceprezes	Robert Kapowicz
Skarbnik	Andrzej Gabiński
Członek Zarządu	Jadwiga Falkowska
Członek Zarządu	Miszo Kocew

Celem PTOB (wg statutu) jest:

1. Ochrona ptaków, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony ich siedlisk.
2. Poznawanie stanu i obserwowanie zmian awifauny.
3. Szerzenie wiedzy na temat ptaków, zagrożeń ich bytowania i możliwości ochrony.

Cele powyższe PTOB (wg statutu) osiąga przez:

- Podejmowanie i uczestniczenie w działaniach prawnych chroniących ptaki, miejsca ich występowania i wszelkie niezbędne im do życia elementy środowiska przyrodniczego.
- Sprawowanie nadzoru i zarządzanie prawnymi formami ochrony przyrody.
- Ochronę czynną rozumianą m.in. jako:
  - a) zabezpieczanie, konserwację i budowę miejsc lęgowych,
  - b) zabezpieczanie i kształtowanie lęgowisk, żerowisk, noclegowisk oraz innych miejsc występowania ptaków,
  - c) zabezpieczanie i kształtowanie miejsc i siedlisk, w których występują gatunki fauny i flory stanowiące pokarm ptaków lub wpływające w inny sposób na populacje ptaków lęgowych i wędrownych,
  - d) wykupywanie i wydzierżawianie gruntów stanowiących lęgowiska, żerowiska, noclegowiska i inne miejsca występowania ptaków,
  - e) prowadzenie gospodarstw: rolnego, rybackiego i leśnego,
  - f) możliwość refundowania właścicielom, dzierżawcom i użytkownikom nieruchomości strat wynikających z:

- gniazdowania i żerowania ptaków,
- użytkowania przez nich gruntów w sposób zgodny z zaleceniami PTOB.
- Edukację i udział w tworzeniu naukowych podstaw ochrony przyrody ze szczególnym uwzględnieniem ptaków oraz ich siedlisk realizowane m.in. poprzez:
  - a) monitoring, badania naukowe i gromadzenie dokumentacji,
  - b) organizowanie i uczestniczenie w spotkaniach, warsztatach, konferencjach i szkoleniach.
  - c) prowadzenie lekcji, zajęć szkolnych i obozów,
  - d) promowanie i upowszechnianie wiedzy.
- Upowszechnianie zasad zrównoważonego rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju obszarów wiejskich.
- Współpracę z instytucjami oraz osobami prawnymi i fizycznymi, które wyrażą chęć wspólnej realizacji celów PTOB.
- Powoływanie fundacji.
- Zatrudnianie osób fizycznych.
- Prowadzenie działalności gospodarczej w rozmiarach służących realizacji celów statutowych.

2. ZASADY, FORMY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

Działalność statutowa PTOB w 2017 roku była prowadzona poprzez realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony siedlisk ptaków, prowadzenie gospodarstwa rolnego, dzierżawę nieruchomości przyrodniczo cennych, wykonywanie badań, opracowań i ekspertyz przyrodniczych, edukację dzieci i młodzieży w szkołach oraz szeroko rozumianego społeczeństwa w Stacjach Terenowych PTOB w Żywkowie (woj. warmińsko-mazurskie) oraz Białowieży i Kalitniku (woj. podlaskie), współpracę z organami administracji rządowej, samorządowej i leśnej, a także doradztwo w zakresie działalności i inwestycji środowiskowych mających wpływ na ptaki i ich siedliska.

Działania realizowane w 2017 roku:

- *Podejmowanie i uczestniczenie w działaniach prawnych chroniących ptaki, miejsca ich występowania i wszelkie niezbędne im do życia elementy środowiska przyrodniczego.*
  - a) uczestnictwo w postępowaniu administracyjnym w sprawie „Budowa i rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 685 wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną na odcinku Zabłudów-Nowosady wraz z obejściem miejscowości Trześcianka i Narzew”,
  - b) zgłoszenie na policję i uczestnictwo w postępowaniu dotyczącym zniszczenia kolonii lęgowej brzegówek koło Tykocina,
  - c) uczestnictwo w postępowaniu administracyjnym w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie: „Fermy brojlerów kurzych wraz z instalacją dla naziemnego magazynowania gazu płynnego propanu w obszarze 640 DJP, na nieruchomości oznaczonych nr geodezyjnym 22/1, 22/2, 22/3, obręb Wojtówstwo”,
  - d) uczestnictwo w postępowaniu administracyjnym w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie hotelu wraz z infrastrukturą towarzyszącą realizowanego na działce o nr ewid. 866 położonej w obrębie Zastawa-Krzyże w gm. Białowieża,
  - e) uczestnictwo w postępowaniu administracyjnym w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie fermy trzody chlewnej w miejscowości Pańska Wola (gm. Wydminy),
  - f) zgłoszenie nowego stanowiska lęgowego bociana czarnego w Nadleśnictwie Hajnówka do RDOŚ w Białymstoku w celu ustanowienia strefy ochrony (gniazdo w oddziale 274),

- g) konsultacja zabezpieczeń mających chronić ptaki przed śmiertelnymi kolizjami z przezroczystymi ekranami wykonana na prośbę Zarządu Dróg Miejskich w Warszawie.

Działalność zlecona związana z opracowywaniem raportów oddziaływania na środowisko w zakresie awifauny:

- a) brak.

Inne działania zlecone:

- a) nadzór przyrodniczy nad inwestycją budowy przedłużenia ul. Sitarskiej w Białymstoku,
b) inwentaryzacja owadów, płazów, gadów, nietoperzy i ptaków na obszarze kopalni torfu Imszar firmy Wokas.

Sprawowanie nadzoru i zarządzanie prawnymi formami ochrony przyrody.

- a) dzierżawa od Mazurskiego Parku Krajobrazowego 30,00 ha gruntów na terenie użytku ekologicznego „Sątopy-Samulewo” oraz wykonywanie zabiegów ochronnych,
b) dzierżawa 158,41 ha gruntów od Nadleśnictwa Waliły zlokalizowanych na terenie rezerwatu przyrody „Rabinówka” oraz wykonanie zabiegów ochronnych,
c) dzierżawa 33,28 ha gruntów od Gminy Białowieża w dolinie rzeki Narewka zlokalizowanych na terenie Natura 2000 Puszcza Białowieska oraz wykonywanie zabiegów ochronnych,
d) dzierżawa 18,44 ha gruntów od osób prywatnych na terenie Natura 2000 Puszcza Knyszyńska celem kształtowania żerowisk orlika krzykliwego.

– ***Ochronę czynną ptaków, ich lęgowisk, żerowisk, miejsc koncentracji w trakcie wiosennej i jesiennej migracji oraz miejsc zimowania:***

- a) rehabilitacja i wypuszczanie na wolność po udzieleniu pomocy weterynaryjnej osłabionych ptaków oraz przekazywanie do specjalistycznych ośrodków rannych ptaków dostarczonych do Sekretariatu PTOP w Białymstoku.
b) realizacja projektów:

WOJ. WARMIŃSKO – MAZURSKIE

„Ochrona wybranych gatunków ptaków strefowych na 4 obszarach Natura 2000 w północno – wschodniej Polsce”

Termin realizacji: od 01.01 – 31.12.2017

Finansowanie projektu: Unia Europejska w ramach Funduszu Spójności, działanie: Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, oś priorytetowa: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Vogelschutz-Komitee e.V. oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Olsztynie i w Białymstoku.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- przygotowywanie dokumentacji przetargowej,
- zawarcie umów z wykonawcami na dokumentację projektową i formalno-prawną, odtworzenie 3 ha łąk i budowę ogrodzenia, zakup i dostawę nadajników do telemetrii orlika krzykliwego, monitoring i ochronę ptaków strefowych, produkcję i dostawę kalendarzy, zakładów i rollupów, zakup zdjęć do promocji, wykonanie diaporamy, stronę www.
- przeprowadzenie monitoringu stref w 4 obszarach Natura 2000 - pierwszy sezon, w tym poszukiwanie nowych stanowisk ptaków strefowych objętych projektem,
- założenie 9 nadajników GSM na orliki krzykliwe,

- wykonanie pierwszego etapu odtworzenia 3 ha łąki w okolicach Toprzyn tj. wykarczowanie terenu z samosiewów drzew i krzewów,
- uzyskanie większości decyzji administracyjnych na budowę oczek wodnych i zastawek,
- wydanie kalendarza ściennego na rok 2018 (1000 egz.), zakładek do książek (5000 egz.) i roll-up (2 egz.)

Kampania „Ratuj Kwiecewo”

Termin realizacji: od 01.01. - 31.12.2017

Finansowanie projektu: środki własne, WFOŚiGW w Olsztynie.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- prowadzenie strony internetowej www.ratujkwiecewo.pl,
- zbiórka środków finansowych na wykup gruntów na terenie Ostoi,
- bieżące uzgodnienia z lokalną społecznością oraz Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- wydanie filmu „Ballada o Kwiecewie” (długość 13 min, nakład 500 egz.)

Ochrona rybitw na Warmii i Mazurach

Termin realizacji: od 01.01- 31.10.2017

Finansowanie projektu: środki własne

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- monitoring populacji rybitw gnieźdzących się na wybudowanych wyspach i przymach,
- ręczne koszenia wybudowanych wysp.

WOJ. PODLASKIE

„Ochrona bociana białego w dolinach rzecznych wschodniej Polski”

Termin realizacji: od 01.01 - 31.12.2017

Finansowanie projektu: Komisję Europejską z Instrumentu Finansowego dla Środowiska LIFE oraz Vogelschutz-Komitee e.V., środki własne.

Zadania wykonane w ramach powyższego projektu w okresie sprawozdawczości to:

- wytypowanie ponad 90% gniazd bocianich oraz części elementów sieci elektroenergetycznej do zabezpieczenia poprzez wizyty terenowe we wszystkich obszarach,
- przeniesienie na nowe słupy 45 gniazd bociana białego,
- negocjacje z PGE Dystrybucja,
- przeprowadzenie 5 spotkań z mieszkańcami terenów objętych projektem pn. „busłowe łapy”,
- wykonanie materiałów promocyjno-edukacyjnych: koszulek, kubków, kartonów do przewożenia bocianów, tabliczek informacyjnych, roll-upów, poradnika ochrony bociana białego, poradnika dla weterynarzy,
- zakup specjalistycznego samochodu z podnośnikiem,
- przeprowadzenie monitoringu sukcesu lęgowego bociana na terenie 10 obszarów Natura 2000,
- zakup: 2 lornetek, 1 lunety i 4 aparatów fotograficznych,
- przeprowadzenie pierwszego etapu oceny wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo,
- wyłonienie wykonawcy monitoringu radarowego,
- wyłonienie specjalisty do monitoringu usług ekosystemowych,
- przeprowadzenie 5 szkoleń dotyczących ochrony bociana białego,
- remont ośrodków rehabilitacji ptaków w Biebrzańskim Parku Narodowy i Łomżyńskim Parku Krajobrazowym Doliny Narwi,
- zakup nowego sprzętu do ośrodków rehabilitacji,

- założenie 2 nadajników satelitarnych na zrehabilitowane bociany,
- wybudowanie ścieżki aktywnej edukacji w ŁPKDN,
- organizacja spotkań szkoleniowych ze współbeneficjentami projektu,
- promocja projektu w mediach.

„Czynna ochrona dubelta na terenie torfowisk i dolin rzecznych w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Knyszyńska (PLB200003)”, nr umowy: POIS.02.04.00-00-0031/16

Termin realizacji 01.01 - 31.12.2017

Finansowanie projektu: Unia Europejska ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (Instytucja wdrażająca – CKPŚ), dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku, środki własne.

Zadania wykonane w ramach projektu:

- opracowywanie dokumentacji technicznej oraz prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących budowy/remontu 23 szt. przepustów, remontu drogi gruntowej na dł. 3 400 mb, zasypania 2 200 mb rowów melioracyjnych i budowy wodopoju dla koników polskich (gmina Gródek, gmina Michałowo),
- wykonanie ogrodzenia elektrycznego na działkach 1779/18 i 1779/19, obręb Gródek, gmina Gródek o łącznej dł. 2800 mb.,
- zakup loggerów temperaturowych (20 szt.), czytnika do loggerów (1 szt.), fotopułapki z MMS i akcesoriami (1 komplet),
- wykonanie monitoringu sukcesu gniazdowego ptaków siewkowych,
- redukcja drapieżników poprzez ich odstrzał (lis, jenot, kuna),
- rozpoznanie stanu populacji dubelta i siedlisk jego występowania na terenie projektu,
- zakup i montaż diverów (8 kompletów), wykonanie monitoringu wraz z raportem dotyczącym zmian warunków hydrologicznych na terenie realizacji inwestycji budowlanych,
- monitoring fitosocjologiczny wraz z raportem na terenie realizacji inwestycji budowlanych,
- wyłonienie wykonawcy do odtworzenia prawidłowej struktury siedlisk i miejsc żerowania dubelta na obszarze rezerwatu Rabinówka (pow. odrzaczania – 7 ha),
- zakup pułapek żywołownych na łasicowate (4 szt.),
- wyłonienie wykonawcy na montaż urządzenia GSM do obsługi 4 pułapek żywołownych,
- zakup lornetki (1 szt.), aparatu fotograficznego (1 szt.), laptopa wraz z oprogramowaniem (1 szt.), kopiarki wielofunkcyjnej (1 szt.),
- zakup loggerów GPS (20 szt.), stacji bazowej (2 szt.), sieci ornitologicznych, akumulatorów (6 szt.), taśmy teflonowej, nadajników VHF (10 szt.) i termowizora (1 szt.),
- zakup zdjęć fotograficznych i rysunków,
- organizacja 5 workcampów dla wolonariuszy,
- utworzenie i koordynacja strony internetowej projektu,
- wybór wykonawców na wykonanie i dostawę materiałów promujących projekt (roll-upy, torby płócienne, kubki, koszulki, długopisy, smycze),
- wybór prawnika do przygotowywania dokumentacji przetargowej projektu,
- zatrudnienie asystenta administracyjnego projektu.

„Ochrona ptaków wodno-błotnych w Dolinie Górnej Narwi PLB200007”

Termin realizacji: od 01.01.2017 do 31.12.2017

Finansowanie projektu: Unia Europejska ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko (Instytucja wdrażająca CKPŚ), środki własne.

Zadania wykonane w ramach powyższego projektu w okresie sprawozdawczości to:

- wyłonienie prawnika,
- zatrudnienie/oddelegowanie pracowników: kierownika projektu, specjalisty ds. wypasu, księgowej i pracownika terenowego,
- wyłonienie wykonawcy usługi eksperckiej: monitoring gatunków wskazanych w PZO na całym obszarze Natura 2000,
- wyłonienie wykonawcy usługi eksperckiej: monitoring ornitologiczny na powierzchniach wypasowych, zatwierdzenie raportu częściowego,
- wykonanie nowych i remont istniejących ogrodzeń na 4 kwaterach (łącznie 11 965,00 metrów),
- budowa 2 odłowni,
- wyłonienie wykonawcy usługi eksperckiej: monitoring hydrologiczny, zatwierdzenie raportu częściowego,
- zakup samochodu ciężarowego (MITSUBISHI L200),
- zakup zestawu komputerowego,
- prowadzenie wypasu na 217 ha (wyłonienie wykonawców na transport koni na i z pastwisk) we współpracy z prywatnymi hodowcami (Jacek Mojski, p. Kubala – polska czerwona krowa, Krzysztof Chmielewski – koniki polskie) oraz Stacją Badawczą PAN w Popielnie,
- zakup ciągnika jednoosiowego z kosiarką bijakową, prowadzenie koszeń wzdłuż ogrodzeń,
- wyłonienie dostawcy materiałów biurowych,
- wyłonienie wykonawcy dokumentacji formalno-prawnej na wykopanie wodopojów,
- wyłonienie wykonawcy dokumentacji formalno-prawnej na remont drogi dojazdowej na pastwiska.

Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000

Termin realizacji: 01–30.06.2017

Finansowanie projektu: Instrument finansowy LIFE+ i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- przygotowywanie dokumentów do audytu finansowego projektu zleconego przez Komisję Europejską.

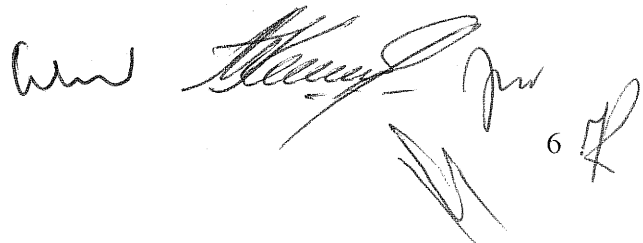
Czynna ochrona dubelta *Gallinago media* w obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Narwi

Termin realizacji: 01.01–31.12.2017

Finansowanie projektu: Instrument finansowy LIFE+ i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, współfinansowanie Vogelschutz-Komitee.V.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- ukończenie budowy 4 brodów w obrębach Trześcianka, Cieluszki i Zawyki,
- przygotowanie odpowiedzi na pytania KE i wniosku o płatność końcową do Komisji Europejskiej.

Remont wieży widokowej w Tykocinie

Termin realizacji: 01–31.03.2017

Finansowanie projektu: projekt *Ekoinicjatywy na rzecz ochrony lokalnych ekosystemów*, koordynowany przez Stowarzyszenie Agencję Ekorozwoju Zielone Płuca Polski ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- uzupełnienie wyrwanych schodów, balustrad i desek w dachu, wykonanie tablicy informacyjnej, drogowskazów, zainstalowanie kosza na śmieci.

Wykonanie i montaż budek lęgowych dla zimorodków

Termin realizacji: 01.08–31.09.2017

Finansowanie projektu: projekt *Ekoinicjatywy na rzecz ochrony lokalnych ekosystemów*, koordynowany przez Stowarzyszenie Agencję Ekorozwoju Zielone Płuca Polski ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zadania wykonane w ramach projektu to:

- wykonanie 15 budek dla zimorodków wg przygotowanego projektu, wyszukanie optymalnych lokalizacji na terenie Puszczy Knyszyńskiej, wkopanie budek, przygotowanie sprawozdania.

Wszystkie wyżej opisane projekty zawierały zadania:

- prowadzenie rozliczeń, składanie sprawozdań finansowych,
- bieżące uzgodnienia, uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń, prowadzenie korespondencji.

Opracowanie i złożenie wniosków o dotację:

- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
Tytuł projektu: „Ochrona bociana białego w dolinach rzecznych wschodniej Polski - ochrona miejsc gniazdowania”.
Wniosek otrzymał dofinansowanie.
  - Fundacja PZU
Tytuł projektu: „Ochrona bociana białego w dolinach rzek Bug i Liwiec.”
Wniosek nie otrzymał dofinansowania.
  - CKPŚ - Konkurs nr 2.4.1/1/2017, nr projektu: POIS.02.04.00-00-0037/17
Tytuł projektu: „Ochrona rybitw i mew w północno-wschodniej Polsce”
Wniosek w trakcie rozpatrywania.
- ***prowadzenie gospodarstw: rolnego, rybackiego i leśnego,***
- a) prowadzenie zabiegów ochronnych poprzez użytkowanie rolnicze ok. 1020 ha gruntów stanowiących własność PTOP oraz dzierżawionych, przy wykorzystaniu dopłat obszarowych i z tytułu realizacji programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego:
- przygotowanie wniosków do ARiMR,
  - zlecenie koszeń,
  - wyznaczanie i okazywanie powierzchni,
  - odbiór prac,
  - zagospodarowanie biomasy;

- b) prowadzenie gospodarstwa rolnego z hodowlą polskiej czerwonej krowy w Żywkowie (woj. warmińsko-mazurskie) tj. w największej kolonii lęgowej bociana białego w Polsce, w tym: utrzymanie łąk i pastwisk: wólkowanie, bronowanie, koszenie, wykaszanie niedojadów oraz naprawa ogrodzeń; ogłowienie wierzb, przycięcie drzew owocowych;
- c) prowadzenie gospodarstwa rolnego z wypasem w dolinie Górnej Narwi (w zakresie poza projektem CKPŚ), w tym:
- współpraca z hodowcami bydła w Puchałach i Janowie,
  - prowadzenie wypasu na powierzchni ok. 60 ha i współpraca z hodowcą krowy polskiej czerwonej,
  - wykopanie 3 wodopojów,
- d) prowadzenie gospodarstwa rolnego z hodowlą konika polskiego w Kalitniku (woj. podlaskie), w tym:
- zimowe karmienie i naprawa ogrodzeń, pojenie (w tym wykopanie dwóch wodopojów),
  - bieżąca obsługa weterynaryjna, dwukrotne odrobaczanie, leczenie i korekty kopyt,
  - bieżąca praca z końmi w celu ich bezpiecznej obsługi,
  - współpraca z Wojewódzkim Związkiem Hodowców Koni w Białymstoku w zakresie przygotowywania dokumentów (w tym do dopłat), wydawania paszportów i licencji, opisu źrebiąt,
  - przygotowywanie 7 koni do licencji,
  - prowadzenie wypasu poza Kalitnikiem na pastwiskach w: Gródku, Białowieży i Ancutach,
  - współpraca z hodowcami koników polskich w Downiewie (3 konie), Ancutach (12 koni + źrebiaki), Bobrowej (4 konie, tu zakończono współpracę w listopadzie, konie przewieziono do Kalitnika), Kol. Dębówik (4 konie).
  - organizacja szkoleń z obsługi koni dla pracowników i wolontariuszy;
  - udział w projekcie badawczym dotyczącym konika polskiego realizowanym przez Instytut Zootechniki PIB w Balicach,
  - organizacja wolontariatu i prac społecznych w oparciu o Zespół Roboczy PTOB ds. hodowli konika polskiego,
  - prowadzenie bloga „Zespół Roboczy ds. hodowli koników polskich (<http://koniki-polskie.wix.com/ptop>)” oraz strony FB „Konik polski – hodowla Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków”.
- **edukację i udział w tworzeniu naukowych podstaw ochrony przyrody ze szczególnym uwzględnieniem ptaków oraz ich siedlisk realizowaną poza wyżej opisanymi projektami:**
- a) monitoring, badania naukowe i gromadzenie dokumentacji:
- inwentaryzacja kolonii czapli białej z wykorzystaniem drona na obszarze woj. podlaskiego (BbPN, jez. Gaładuś) i warmińsko-mazurskiego (jez. Kruklin, jez. Gołdopiwo),
  - znakowanie piskląt bociana białego kolorowymi obrączkami w kolonii w Żywkowie,
  - inwentaryzacja kolonii gawrona na obszarze woj. warmińsko-mazurskiego,
  - badanie dynamiki liczebności gniazd w kolonii lęgowej gawrona w Białymstoku (3 rok) (prezentacja wyników na jesiennym zjeździe PTOB),
  - monitoring kolonii gawrona w Białymstoku (8 rok) (prezentacja wyników na jesiennym zjeździe PTOB),
  - monitoring derkacza w Białymstoku (6 rok),
  - monitoring sukcesu lęgowego bociana białego z wykorzystaniem drona,
  - badanie reakcji behawioralnych bociana białego na drona (prezentacja wyników na zjeździe Grupy Badawczej Bociana Białego),

- inwentaryzacja bociana białego i monitoring sukcesu lęgowego na 9 obszarach Natura 2000 (ok. 2500 gniazd) (prezentacja wyników na jesiennym zjeździe PTOB i na zjeździe Grupy Badawczej Bociana Białego),
  - badania rycyków z wykorzystaniem nadajników satelitarnych na Niece Gródecko-Michalowskiej (współpraca z Uniwersytetem w Groningen, Holandia),
  - recenzowanie artykułów naukowych, np. dla czasopisma „Ptaki Śląska”,
  - badania telemetryczne orlików krzykliwych w Ostoi Warmińskiej, Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, Puszczy Knyszyńskiej, Puszczy Białowieskiej,
  - publikacja prac przez pracowników pod afiliacją PTOB:
1. **Zbyryt A.,** Jakubas D., Tobółka M. 2017. Factors determining presence of passerines breeding within White Stork *Ciconia ciconia* nests. *The Science of Nature* 104:71. DOI 10.1007/s00114-017-1492-2
  2. Mitrus C., **Zbyryt A.** 2017. Reducing avian mortality from noise barrier collisions along an urban roadway. *Urban Ecosystems*. <https://doi.org/10.1007/s11252-017-0717-7>
  3. Świtek S, Jankowiak Ł., Rosin M.Z., Sawinska Z., Steppa R., Takacs V., **Zbyryt A.,** Tryjanowski P. 2017. Jak zachować wysoki poziom bioróżnorodności na obszarach rolniczych w Polsce? Identyfikacja najważniejszych problemów badawczych. *Więś i Rolnictwo* 146.
  4. Doboszewski P., Doktor D., Jaworski Z., **Kalski R.,** Kułakowska G., Łojek J., Płachocki D., Ryś A., Tylkowska A., **Zbyryt A.,** Górecka-Bruzda A. 2017. Konik Polski horses as a mean of biodiversity maintenance in post-agricultural and forest areas: An overview of polish experiences. *Animal Science Papers and Reports* 35 (4): 333–347.
  5. **Zbyryt A.,** Menderski S. 2017. Wskazówki metodyczne do inwentaryzacji gniazd czapli siwej *Ardea cinerea* i czapli białej *A. alba* w koloniach lęgowych. *Ornis Polonica* 58: 197–202.
  6. **Zbyryt A.,** Menderski S. 2017. Gniazdowanie czapli siwej *Ardea cinerea* w województwie warmińsko-mazurskim – rozmieszczenie i liczebność kolonii lęgowych. *Ornis Polonica* 58: 178–186.
  7. **Zbyryt A.,** Kapowicz E., Myka O., Polakowski M. 2017. Sowy Strigiformes Białegostoku – rozmieszczenie, liczebność i zmiany. *Ornis Polonica* 58: 274–282.
  8. **Zbyryt A.,** Kapowicz E., Banach J., Broniszewska M., Polakowski M. 2017. Zimowanie podgatunków srokosza *Lanius excubitor* ssp. w północno-wschodniej Polsce. *Ornis Polonica* 58: 283–305.

Łączna liczba punktów za publikację określone przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego: 127.

- b) organizowanie i uczestniczenie w spotkaniach, warsztatach, konferencjach i szkoleniach:
- organizacja wraz z Instytutem Biologii Uniwersytetu w Białymstoku cyklu 4 spotkań „POŁUDNIOWA KAWKA Z MLEKIEM”, w trakcie której wygłoszono 6 prezentacji:
    - „Monitoring bociana białego w projekcie „Ochrona bociana białego dolinach rzecznych wschodniej Polski”
    - „Intymne życie bocianów – nieznanne fakty z życia bocianów białych”
    - „Nowoczesne metody badania wędrówek ptaków”
    - „Sowy Polski – charakterystyka, przegląd gatunków”
    - „Sowy w kulturze”
    - „Sowy Białegostoku – wyniki inwentaryzacji”
  - organizowanie i koordynowanie workcampów dla wolontariuszy w Stacji terenowej PTOB w Kalitniku, Białowieży i Żywkowie,
  - wygłoszenie prezentacji pn. „Rozmieszczenie i liczebność kolonii czapli siwej w woj. warmińsko-mazurskim w roku 2016” na XXV Zjeździe Ornitologów Warmii i Mazur w dniu 24.02.2017 r.,

- członkostwo i udział w pracach Komitetu ds. zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami – wygłoszenie prezentacji pt. „Kolizje ptaków z dronami”,
  - udział 3 pracowników w Ogólnopolskiej Konferencji Ornitologicznej w Lublinie w dniach 20–22.09.2017 r. – wygłoszenie prezentacji pt. „Wykorzystanie dronów w badaniach ornitologicznych”,
  - udział 4 pracowników w VII Zjeździe Grupy Badawczej Bociana Białego w dniach 24–26.11.2017 r. i wygłoszenie 3 prezentacji:
    - Wyniki monitoringu bociana białego na dziewięciu obszarach Natura 2000 w NE Polsce,
    - Reakcja bocianów na drona,
    - Od nieznannej wioski do bocianiejskiej sławy, czyli historia Żywkowa.
- c) promowanie i upowszechnianie wiedzy:
- organizacja 4 wycieczek ornitologicznych nad Biebrzę, Siemianówkę i stawy w Dojlidach dla mieszkańców Białegostoku i okolic,
  - prowadzenie zajęć z dziećmi w żłobku, przedszkolach i szkołach podstawowych,
  - patronat nad konkursami ornitologicznymi organizowanymi w przedszkolach i w szkołach podstawowych w Białymstoku,
  - wsparcie udziału członkiń PTOP w Rajdzie Ptasiarzy 2017,
  - organizacja zjazdu członków PTOP i sympatyków ptaków w Białowieży,
  - organizacja jesiennego zjazdu w Siemianówce,
  - organizacja warsztatów w Białowieży, poświęconych dzięciołom, teoretycznych i terenowych,
  - wydanie Biuletynu Informacyjnego PTOP,
  - organizacja w Stacji Terenowej PTOP w Kalitniku dwóch spotkań poświęconych „Ptasim ogrodom”. Pierwsze spotkanie z Andrzejem Kruszewiczem (autor broszury – Ptaki w naszych ogrodach), drugie z Adamem Tarłowskim (budki lęgowe),
  - prowadzenie w Stacji Terenowej PTOP ogrodu kwiatowego dla owadów,
  - organizacja akcji wolontariackiej „Sadzenie żywokołów” w Żywkowie,
  - przeprowadzenie 8 zajęć dla grup szkolnych i innych w stacji terenowej w Żywkowie,
  - prowadzenie stron internetowych www.ptop.org.pl oraz www.ratujkwiecewo.pl promujących ptaki oraz ideę ich ochrony,
  - prowadzenie witryn PTOP, Bociania Wieś Żywkowo, Ratuj Kwiecewo, Konik polski - hodowla Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Kalitnik – Stacja Terenowa PTOP na portalu społecznościowym Facebook,
  - prowadzenie blogu nt. prowadzonej przez PTOP hodowli konika polskiego <http://koniki-polskie.wix.com/ptop>,
  - współpraca z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi, np. z: PAP, Gazetą Wyborczą, Kurierem Porannym, Współczesną, Radiem Białystok, Radiem 5, TVN, TVN24, TVP Białystok, TVP Olsztyn, Radiem Olsztyn, Polsat, Polsat News i wieloma lokalnymi portalami informacyjnymi;
  - udział w 5 Białostockim Tygodniu Czytania Dzieciom w przedszkolach i szkołach połączonym z promocją Towarzystwa i działań realizowanych przez nas na rzecz ochrony ptaków,
  - działalność Zespołu Roboczego ds. hodowli konika polskiego poprzez organizację wolontariatu i szkolenia osób pracujących z końmi.
- d) realizacja projektów:

Centrum Edukacyjno-Informacyjne w Żywkowie

Termin realizacji: 01.05-30.09.2017

Finansowanie projektu: środki własne
Zadania wykonane w ramach projektu to:

- prowadzenie punktu informacji przyrodniczej.
- **współpracę z instytucjami oraz osobami prawnymi i fizycznymi, które wyrażą chęć wspólnej realizacji celów PTOB:**
  - a) Uniwersytet w Białymstoku,
  - b) Uniwersytet Rzeszowski,
  - c) Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN,
  - d) Uniwersytet Gdański,
  - e) Instytut Zootechniki (Państwowy Instytut Badawczy),
  - f) Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN,
  - g) Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
  - h) Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie,
  - i) Polski Związek Hodowców Koni,
  - j) Instytut Biologii Ssaków PAN,
  - k) Biebrzański Park Narodowy
  - l) Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi.

3.

Działalności gospodarczej Towarzystwo nie prowadzi.

4.

Przeciętne zatrudnienie w roku 2017 wyniosło 14 osób zatrudnionych na umowę o pracę, w tym: dyrektor Sekretariatu PTOB, księgowia oraz kierownicy projektów, zarządcy, asystenci i pracownicy techniczni.

Wyplacono gratyfikacje jubileuszową pracownikowi Sebastianowi Menderskiemu w związku z 10-leciem pracy w PTOB.

Członkowie Zarządu nie są zatrudnieni w Towarzystwie

Towarzystwo nie nabyło żadnych obligacji ani udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego.

W roku 2017 nabyto:

- a) **maszyny:** samochód ciężarowy Mitsubishi L200, kosiarkę jednoosiową bijakową.

W roku 2017 zakupiono, wybudowano środki trwałe:

- a) **hydrobudowle:** 4 szt. brodów (dolina Górnej Narwi),
- b) **inne:** ogrodzenia elektryczne na obrębie Gródek, platformy pod gniazda bociana białego.

5.

W 2017 roku PTOB składało:

- deklaracje miesięczne VAT-7, a na zakończenie roku PIT-4R, PIT-8AR, CIT-D, CIT-8 i CIT-8/0,
- deklaracje na podatek rolny, leśny i od nieruchomości,
- informacje o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.

6.

W 2017 roku przeprowadzone zostały bieżące kontrole realizowanych projektów finansowanych z funduszu Life+, NFOŚiGW oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Innych kontroli nie prowadzono. Przeprowadzono badania bilansu za rok 2016.

Białystok 06.03.2018 r.

PREZES

Jarosław Gityra

WICEPREZES

Robert Kapowicz

SKARBNIK

Andrzej Gabiński

CZŁONEK ZARZĄDU

Jadwiga Palkowska

CZŁONEK ZARZĄDU

Mieszko Kocow